

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 119/2019-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. apríla 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva „na spravodlivý proces“ uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 To 121/2018 zo 6. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva „na spravodlivý proces“ uznesením Krajského súdu

v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 121/2018 zo 6. decembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) č. k. 16 T 71/2017-806 z 23. mája 2018 uznaný vinným zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1 a 3 písm. b) a ods. 4 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona. Podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h) a m) a § 38 ods. 2 a 4 Trestného zákona, § 41 ods. 1 a § 43 Trestného zákona mu bol uložený ďalší úhrnný trest odňatia slobody vo výmere siedmich rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona okresný súd obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 60 ods. 1 písm. b) Trestného zákona mu zároveň uložil trest prepadnutia špecifikovaných vecí. Podľa § 287 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) sťažovateľa zaviazal nahradiť poškodeným škodu vo vymedzenom rozsahu a so zvyškom nároku na náhradu škody poškodených odkázal na civilný proces.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením zo 6. decembra 2018 tak, že odvolanie zamietol. Sťažovateľ namieta, že krajský súd rozhodol na verejnom zasadnutí v jeho neprítomnosti, hoci na takýto postup neboli splnené zákonné podmienky. Sťažovateľ uvádza, že v *„stanovenej lehote pred zasadnutím tohto súdu som – keďže som bol práceneschopný, doručil – moju platnú PN aj z písomnou žiadosťou o odročenie tohto súdu – keďže som bol v zlom zdravotnom stave. Keďže som nemal v tom čase ani zvoleného advokáta, toto pojednávanie bolo vykonané v rozpore so zákonom.*

Týmto Krajský súd porušil moje Ústavné práva na obhajobu a právo na spravodlivý proces...

Preto žiadam Ústavný súd SR, aby napadol Uznesenie KS TT a napravil jeho pochybenie.“

4. Sťažovateľ uvádza, že nedisponuje finančnými prostriedkami a vzhľadom na podmienku povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom požiadal okresný súd, „do ktorého kompetencie toto spadá – o pridelenie – tohto právnika. Ihneď po pridelení doplním moju žiadosť aj zo súhlasom – tohto i splnomocnením. Žiadam aby ústavný súd zaevidoval moju sťažnosť.“.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, ktorá bola doručená ústavnému súdu 25. februára 2019, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde.

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

8. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

10. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

11. Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

12. Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

13. Podľa § 370 ods. 1 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v neprospech obvineného, možno ho podať do šiestich mesiacov od doručenia rozhodnutia súdu prokurátorovi. Ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

14. Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

d) hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

15. Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal 28. februára 2019 na pošte podanie – doručené okresnému súdu 4. marca 2019 označené ako „*Žiadosť o pridelenie advokáta na zastupovanie pri dovolaní na najvyššom súde*“, ktoré odôvodnil tým, že „*žiada o pridelenie ex – offo advokáta na zastupovanie pred Najvyšším súdom SR, a to z dôvodu, že nevlastní žiaden majetok a momentálne sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, kde nie je pracovne zaradený*“. Okresný súd vo svojej mailovej správe uviedol, že sťažovateľa vyzval na preukázanie jeho majetkových pomerov, následne sťažovateľ zaslal vyplnený dotazník okresnému súdu. Okresný súd uviedol, že po „*dôjdení správ a vyplneného dotazníka bude spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi na vydanie opatrenia o ustanovení obhajcu*“.

16. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta primárne to, že krajský súd rozhodol o jeho odvolaní na verejnom zasadnutí v jeho neprítomnosti bez toho, aby na tento postup boli splnené zákonné podmienky, keďže sťažovateľ svoju neprítomnosť ospravedlnil predložením dokladu o práceneschopnosti a zároveň žiadal o odročenie verejného

zasadnutia. Vychádzajúc z uvedenej argumentácie sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ má v zmysle citovaných ustanovení Trestného poriadku k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie ako účinne poskytovaný právny prostriedok nápravy podľa Trestného poriadku, ktorý mal sťažovateľ možnosť využiť na ochranu svojich základných práv.

17. Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ okresnému súdu doručil žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní o dovolaní, avšak samotné dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu zo 6. decembra 2018 v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti nepodal.

18. Vychádzajúc z toho, že sťažovateľ má na nápravu ním namietaných skutočností k dispozícii právny prostriedok nápravy – mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) a podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

19. Vzhľadom na dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzvať sťažovateľa na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti, a to ani v tej súvislosti, či vyhlásenie uvedené v ústavnej sťažnosti je potrebné považovať za žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2019